

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ГУМАНІТАРНИЙ
АСПЕКТИ**

МАТЕРІАЛИ VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**присвяченої пам'яті першого ректора
Національної академії статистики, обліку та аудиту,
доктора економічних наук, професора, заслуженого економіста України**

**Івана Ісаковича
Пилипенка**

Київ, 16 жовтня 2019 р.

УДК: 3:001.2/.3](477)(082) С 83

Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: «Інформаційно-аналітичне агентство», 2019. 575 с.

ISBN 978-617-571-171-2

Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції містять тези доповідей, повідомлень та виступів її учасників, у яких викладено наукові результати аналітичного осмислення сутності сучасних проблем модернізації соціально-економічного, гуманітарного, освітнього, наукового простору та перспектив розвитку України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та студентів економічних та соціально-гуманітарних спеціальностей.

Адреса оргкомітету конференції:
Україна, 04107, м. Київ, вул. Підгірна, 1;
тел.: (044)486-15-12; (044)486-13-10 e-mail:
finconference2019@ukr.net

Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за зміст представлених матеріалів несуть автори.

УДК: 3:001.2/.3](477)(082)

ISBN 978-617-571-171-2

Редакційна колегія

Голова редакційної колегії:

Момотюк Л. Є. - д. е. н., професор, проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Заступник голови:

Бондарук Т. Г. - д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Члени редакційної колегії:

Пархоменко В. В. - к. е. н., доцент, декан фінансово-економічного факультету Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Гаврилюк Т. В. - д. філос. н., доцент, завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Мельничук Н. Ю. - д. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Мотузка О. М. - к. е. н., доцент кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, завідувач редакційно-видавничого відділу Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Горобець О. О. - в. о. директора бібліотеки, заступник завідувача редакційно-видавничого відділу Національної академії статистики, обліку та аудиту. ***Чебанова В.***

Г. - літературний редактор редакційно-видавничого відділу Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Відповідальний секретар редакційної колегії:

Мельничук І. О. - старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національної академії статистики, обліку та аудиту.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Момотиук Л.

The role of the International Monetary
Fund in Achieving of the Financial Stability..... 15

Renbilas R.

Risk Factors in the Investment Lending by Banks 17

Артем 'єва І. О.

Специфіка фінансової діяльності сучасних корпорацій 21

Бержанір І. А.

Напрями удосконалення обліку розрахунків з контрагентами 25

Богдан О. С.

Проблема управління валютними резервами в контексті грошовокредитного
регулювання економіки держави: зарубіжний досвід 27

Гарматюк О. В.

Особливості просування продукції на ринку B2B 29

Граб В. В.

Роль інвестицій у соціально-економічному розвитку країни..... 31

Гулько Д. В.

Теоретичні аспекти розвитку інвестиційного ринку в Україні..... 34

Житар М. О.

Структурно-організаційний аспект
розвитку фінансової архітектури економіки..... 38

Заровська В. Д.

Сучасний стан дефіциту державного бюджету в Україні 40

Знаменський В. І.

Суспільно-економічне призначення бюджетної політики в Україні..... 42

Іваненко А. С., Заїчко І. В.

Видатки державного бюджету на розвиток людського капіталу..... 45

Кобилінська Т. В., Гусєва Н. Ю.

Статистика відходів: особливості обліку в Україні 48

Конотоп О. Ю.

Аудит фінансової звітності на сучасному етапі 51

Корінько М. Д.

Сучасний стан фінансового забезпечення
сталого розвитку економіки України..... 54

Корнієнко Т. О., Чвертко Л. А.

Визначення сутності та змісту загроз,
що впливають на рівень економічної безпеки підприємства 58

Липко Д. С.

Фінансові індикатори економічної безпеки: міжнародний вимір 61

<i>Лукашук М. В.</i> Основні тенденції та перспективи банківського кредитування сільського господарства на сучасному етапі розвитку економіки України	66
<i>Луніна І. О.</i> Розвиток регіонів в умовах забезпечення довгострокової стійкості державних фінансів	71
<i>Мельничук І. О., Ігнатова І. С.</i> Розвиток лізингу як унікального інструменту фінансування капітальних вкладень підприємств	74
<i>Мельничук Н. Ю.</i> Дорожня карта бюджетної грамотності.....	76
<i>Можар П. С.</i> Тенденції розвитку інвестиційного клімату в Україні.....	79
<i>Новіченко Л. С.</i> Практика застосування хмарних сервісів Microsoft в аудиторській діяльності	82
<i>Пархоменко В. М.</i> Спрощена система бухгалтерського обліку і звітності.....	85
<i>Пилипенко О. І.</i> Відносини власності як фактор організації обліку.....	88
<i>Рухало С. Є.</i> Фінансове регулювання інвестиційної привабливості підприємств	92
<i>Савковська Є. О.</i> Криптовалюта як сучасний фінансовий інструмент	94
<i>Цвик О. С.</i> Використання лізингових послуг та їх розвиток в Україні	98
<i>Шевченко В. І.</i> Грошово-кредитна політика Національного банку України	100
<i>Яковенко С. Л., Степанченко К. С.</i> Роль фінансового ринку у розвитку фінансової системи держави	103

СЕКЦІЯ 2.

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ

СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Бакумець В. А.

Актуальні питання внутрішнього аудиту в комерційних банках України ..	106
<i>Білоусова О. С.</i> Напрями розвитку оподаткування у контексті забезпечення довгострокової стійкості державних фінансів	108
<i>Бондарук І. С., Усенко Д. В.</i> Проблеми управління державним боргом України.....	112
<i>Бондарук Т. Г., Бондарук О. С.</i> Бюджетна безпека як фактор стратегічного розвитку держави	116

<i>Верещагіна А. В.</i> Особливості обліку поточних зобов'язань в системі управління підприємницькою діяльністю	119
<i>Верпаховська А. І.</i> Теоретичні засади формування місцевих бюджетів України.....	121
<i>Ворона Ю. А.</i> Облік і аудит діяльності комерційних банків в системі їх управління	124
<i>Гончар Л. С.</i> Знижки та бонуси: спільні та відмінні риси	126
<i>Гонкало В. Ю.</i> Оподаткування та його вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств.....	128
<i>Дешко А. Л.</i> Деякі питання підвищення ролі бюджетної політики в Україні	132
<i>Дмитрієва Є. В.</i> Роль страхового ринку в Україні.....	135
<i>Дубас Ю. А.</i> Інвестиції як ключовий фактор економічного зростання України	138
<i>Еш С. М.</i> Фінансова інклюзія як напрям економічного зростання	143
<i>Єсіна В. О., Рудаченко О. О.</i> Перспективи розвитку фінансового управління на державному та регіональному рівнях.....	147
<i>Ібрагімова Л. Б.</i> Історичний аспект розвитку податків	150
<i>Іваненко Ж. С.</i> Формування системи доходів Державного бюджету України	152
<i>Кваша Т. К.</i> Чинники стійкості державних фінансів.....	155
<i>Коваленко К. Ю.</i> Облік і аудиту розрахунків операцій з грошовими коштами в системі управління підприємством.....	160
<i>Колупаєв Ю. Б.</i> Класифікаційні ознаки фондового ринку в Україні	162
<i>Котляр І. І.</i> Проблеми конкуренції в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки.....	165
<i>Кочик С. О.</i> Формування та використання оборотного капіталу промислових підприємств в умовах ринку	168
<i>Кравченко А. Ю.</i> Перешкоди та шляхи реформування пенсійної системи в Україні	170

<i>Красножон В. В.</i> Формування і виконання місцевих бюджетів України	173
<i>Кричевська Т. О.</i> Особливості формування довіри в грошово-кредитній сфері України: логіко-історичний аналіз	175
<i>Кулик Л. А.</i> Аудит операцій з грошовими коштами: організація та методика	180
<i>Лисенко М. Ю.</i> Страховання фінансових ризиків в Україні	183
<i>Логвін К. В.</i> Державний борг України: проблеми обслуговування та управління	186
<i>Микосянчик М. В.</i> Теоретичні аспекти формування державного бюджету в сучасних умовах	189
<i>Минич Ю. В., Стародубцева О. С.</i> Державне управління інвестиційними проектами - запорука економічного розвитку країни	193
<i>Мотовиловець О. С.</i> Банківські послуги та фінансові аспекти стратегічного розвитку України	196
<i>Муквіч А. С.</i> Облік і контроль операцій з грошовими коштами в системі управління підприємством як аспект стратегічного розвитку України	198
<i>Нагірняк В. В.</i> Актуальні проблеми обліку амортизації та можливі шляхи її вирішення в Україні	203
<i>Назукова Н. М.</i> Критерії якості управління державними видатками на освіту та фактори результативності державного фінансування освіти	206
<i>Новіков В. О.</i> Страховання майнових ризиків підприємства	209
<i>Петрик М. М.</i> Особливості становлення та розвитку теорій місцевого самоврядування та їх значення для України	212
<i>Побережний О. В.</i> Основні проблеми Пенсійного фонду України	215
<i>Проскуріна Н. М., Овдієнко В. М.</i> Особливості облікової політики основних засобів за національними та міжнародними стандартами	219
<i>Путь А. В.</i> Проблеми та шляхи підвищення ефективності управління фінансової діяльності суб'єктів підприємництва	220

<i>Сікорська А. В.</i> Облік і аудит цінних паперів в системі управління підприємства	222
<i>Славинська А. О.</i> Фінансове забезпечення малих підприємств як ключовий механізм розвитку соціально-економічних відносин.....	224
<i>Славуца О. І.</i> Фінансові джерела розвитку сфери поводження з відходами в Україні	227
<i>Слатвінський М. А.</i> Розвиток фінансового ринку - умова активації інвестиційних процесів в Україні.....	229
<i>Стасюк Т. І.</i> Особливості державного регулювання страхового ринку України	234
<i>Степанова О. В.</i> Фіскальний простір для охорони здоров'я у контексті забезпечення стійкості державних фінансів	238
<i>Тіхонов Б. В.</i> Теоретичні засади формування системи доходів Державного бюджету України	241
<i>Токарева К. Р.</i> Державне регулювання ринку цінних паперів в Україні	244
<i>Цуруль Б. В.</i> Історичні засади розвитку національної грошової одиниці.....	247
<i>Чуєнко С. І.</i> Недержавне пенсійне забезпечення.....	249
<i>Шемаєва Л. Б., Юрків Н. Я.</i> Деякі аспекти реформування системи фінансового нагляду в Україні	252
<i>Шибецький В. М.</i> Аудит грантових коштів в умовах євроінтеграції України.....	254
<i>Штельмах І. О.</i> Розробка методики оцінки рівня децентралізації місцевих бюджетів.....	256
<i>Явдошко С. Л.</i> Облік і аудит зовнішньоекономічної діяльності в системі управління	261
<i>Ящук Т. А.</i> Сучасні проблеми фінансування діяльності закладів вищої освіти	263

СЕКЦІЯ 3.

СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

<i>Асланова Е. І.</i> Глобальні банки в умовах фінансової глобалізації: проблема кризової трансмісії	266
<i>Безверхий К. В.</i> Принципи сталості і порівняльності в інтегрованій звітності	268

<i>Білоус В. В.</i> Розвиток готельного бізнесу в сучасних умовах	271
<i>Булах Т. М.</i> Європейський вектор зовнішньоторговельного співробітництва України	274
<i>Вінницька О. А., Гвоздєй Н. І.</i> Мотивація як один із основних інструментів організації праці.....	276
<i>Гринчак Н. А.</i> Ключові тенденції розвитку світового ринку Інтернету речей.....	279
<i>Гуменюк А. В.</i> Роль діяльності менеджера в контексті управління персоналом підприємства	281
<i>Єршова О. Л., Бажан Л. І., Одноволик В. І.</i> Концепція кіберфізичних систем як основа розумних міст	284
<i>Іващенко О. А.</i> Концепція сталості у фокусі цілей сталого розвитку.....	289
<i>Кобилінська Т. В., Мотузка О. М.</i> Еколого-економічний рахунок витрат на охорону навколишнього природного середовища: досвід Нідерландів	291
<i>Кравчук І. В.</i> Теоретичні аспекти хеджування фінансових ризиків	295
<i>Куржос А. С.</i> Сутність індустрії гостинності з позиції інноваційної діяльності	297
<i>Лукашова Є. В.</i> Механізми формування конкурентоспроможності економіки	299
<i>Ляшенко О. М.</i> Г енеза освіти у сфері управління	303
<i>Морозова К. П.</i> Удосконалення мотивації персоналу підприємства.....	306
<i>Недорода Є. П.</i> Бюджетний менеджмент: поняття та складові	309
<i>Панченко В. Г.</i> Цифровий неопротекціонізм як інструмент інноваційного суперництва ..	312
<i>Плахотнікова Л. О.</i> Екомаркетинг у діяльності сучасного підприємства.....	315
<i>Погорілий А. В.</i> Внутрішній контроль установи державного сектору України.....	317
<i>Постол Ю. С.</i> Соціальне страхування в Україні	320
<i>Резнікова Н. В.</i> Виклики міжнародному регулюванню у фокусі глобальних проблем	323
<i>Рубцова М. Ю.</i> Екологічні ефекти економічного зростання: виклики індустріалізації	326

<i>Ставська Ю. В.</i> Управління конкурентоспроможністю підприємств - суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.....	329
--	-----

<i>Стасюк О. М.</i> Мобільні додатки як елемент цифрових трансформацій в транспортній галузі.....	332
---	-----

СЕКЦІЯ 4.

МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ

<i>Андрущак А. О.</i> Проблеми та особливості управління валютним ризиком	336
--	-----

<i>Баширова Г.</i> Облікова політика податку на прибуток за правилами МСФЗ	338
---	-----

<i>Беглов О. В.</i> Конкурентоспроможність підприємства та його особливості	341
--	-----

<i>Борицький К.</i> Теоретичні детермінанти забезпечення соціальної відповідальності в господарській діяльності підприємств на ринку сталевих конструкцій Польщі.....	343
--	-----

<i>Вакуленко Я. А.</i> Шляхи удосконалення обліку розрахунків з покупцями та замовниками.....	346
---	-----

<i>Височанська А. В.</i> Виплати працівникам в 2020 р.: мінімальна заробітна плата.....	348
--	-----

<i>Гажийська А. П.</i> Запровадження єдиної звітності по ЄСВ і податку на доходи фізичних осіб: переваги та недоліки	351
--	-----

<i>Гальчук В. А.</i> Дефіцит бюджету як складова системи бюджетного регулювання	353
--	-----

<i>Гевлич Л. Л.</i> Методика аудиту на різних етапах розвитку суб'єкта господарювання	355
--	-----

<i>Гінчук Л. І.</i> Окремі аспекти організаційного та методологічного забезпечення якості статистичної інформації про адміністративне правопорушення	359
--	-----

<i>Головач Н. А., Хмара А. Є.</i> Механізми підвищення конкурентоспроможності підприємств металургійної галузі в Україні.....	361
---	-----

<i>Джумаєв И.</i> Роль грошово-кредитної політики у розвитку фінансового сектору в умовах глобальної економічної взаємозалежності	365
---	-----

<i>Дзюба І. А.</i> Основні засади обліку та аудиту основних засобів в управлінні підприємством	366
--	-----

*Ставська Юлія Вацлавівна,
кандидат економічних наук, доцент, кафедра менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та
туризму Вінницький національний аграрний університет*

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ - СУБ'ЄКТІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Визначальними напрямками організаційно-економічного забезпечення конкурентоспроможності підприємства є забезпечення сталого перебігу виробничого процесу; ефективне використання матеріальних і пасивно- енергетичних ресурсів, удосконалення організації управління підприємством. Обґрунтування бази ключових напрямів розвитку конкурентоспроможності дає змогу визначити комплекс завдань теоретично-методичного і науково-практичного характеру, вирішення яких сприяє досягненню сформульованих цілей. Окрім того визначення складу та логічної послідовності виконання робіт для практичної реалізації дає змогу сформулювати концепцію конкуренто-спроможності підприємства. Однак слід зазначити, що концепція не деталізує інструментарій практичної реалізації та не відображає вплив зовнішнього середовища.

Якими б не були політичні та економічні зміни в житті країни, необхідно завжди пам'ятати, що проблеми ефективності виробництва, участь у міжнародній торгівлі, зовнішні економічні зв'язки, а отже, і конкурентоспроможність стають більш актуальними, оскільки внутрішні ринки поступово наповнюються іноземними товарами, а експорт наукоємної продукції скорочується [2, с.46].

Безумовно, забезпечення конкурентоспроможності підприємства ґрунтується на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання й управління виробництвом, мобілізації внутрішніх резервів. Саме ці складові лежать в основі конкурентного потенціалу підприємства і його конкурентоспроможності. Тому, процес управління підприємством можна розглядати як процес управління конкурентоспроможністю.

Управління конкурентоспроможністю підприємств - це певний аспект менеджменту підприємства, спрямованого на формування, розвиток і реалізацію конкурентних переваг, забезпечення життєдіяльності підприємства як суб'єкта економічної конкуренції. Метою управління конкурентоспроможністю підприємства є забезпечення життєдіяльності та сталого функціонування підприємства за будь-яких економічних, політичних, соціальних та інших змін у його зовнішньому середовищі.

Управління конкурентоспроможністю підприємства має бути спрямованим на:

- 1) нейтралізацію (подолання) або обмеження кількості негативних (деструктивних) чинників впливу на рівень конкурентоспроможності підприємства формування захисту проти них;
- 2) використання позитивних зовнішніх чинників впливу для нарощування та реалізації конкурентних переваг підприємства;

3) забезпечення гнучкості управлінських дій і рішень - їх синхронізації з динамікою дії негативних і позитивних чинників конкуренції на певному ринку [3, с.156].

Посилення глобалізаційних процесів і загострення міжнародної конкуренції ставлять перед вітчизняною економікою проблему розробки, обґрунтування і впровадження активних систем управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств як органічної складової сучасного менеджменту. Сьогодні існує багато систем та стратегій покращення конкурентоспроможності підприємства. Кожна з них неодноразово практикувалася і має шанси вивести підприємство на лідируючі позиції на ринку, оскільки існує ряд чітко сформованих рекомендацій ведення успішної діяльності кожної системи. Розглядаючи і застосовуючи кожен з них окремо, конкурентоспроможність не буде настільки ефективною, але якщо об'єднати декілька систем разом, можна отримати дуже ефективну програму, яка при стабільному її виконанні, підтримці та удосконаленні не змусить чекати на довгі результати підвищення конкурентоспроможності (рис. 1).

Рис. 1. Системи управління конкурентоспроможністю підприємства

Як суб'єкт міжнародних економічних відносин Україна має свідомо входити до системи світогосподарських зв'язків з метою найефективнішого використання власних можливостей на світовому ринку. Однак на практиці конкурентоспроможність національної економіки поки що постійно знижується. Для з'ясування причин такого стану слід проаналізувати внутрішні та світові тенденції, що пояснюють походження цих процесів.

Сучасний етап розвитку міжнародних економічних відносин відзначається викривленнями конкуренції. Вони полягають у тому, що ефективність виробництва товарів відходить на другий план, а провідну роль починають відігравати фактори вартості ресурсів у різних економічних системах і можливість отримання більшої рентабельності, не зумовленої ефективністю використання ресурсів. Таким чином, стали наявними усі протиріччя злиття нерівномірно розвинених економічних систем на не паритетній основі. Для конкурентоспроможності це означатиме руйнацію її базових засад [1, с.89].

Основні суперечності, що сьогодні спостерігаються, передусім полягають у підміні факторів конкурентоспроможності та методів її досягнення. Мається

на увазі, що класичні передумови досягнення успіху в конкурентній боротьбі суб'єктами МEB (значне накопичення капіталу, дешева кваліфікована робоча сила, необмежена сировинна база) самі по собі не можуть бути гарантом високого рівня конкурентоспроможності, особливо за умов різного масштабу цін цих ресурсів для конкурентів.

Як уже зазначалося, нерівномірність систем з різним рівнем продуктивності виробництва, заробітної плати, ставки доходності капіталу, вартості ресурсів, техніко-технологічних можливостей, що визначає масштаб цін, спричинила значне перетікання ресурсів до «сильних» економік. У свою чергу, там відбувається перевиробництво товарів, що не можуть бути реалізовані на внутрішньому ринку (через його насиченість), а також на зовнішньому (через низьку платоспроможність населення) [4, с.121]. Цих чинників досить для того, щоб обережно підходити до відкриття кордонів і «слабких» економік, що залишаються у ситуації дефіциту. Це є попередженням і для «сильних» економік, де утворюється така кількість ресурсів, яку вони не в змозі використати. Проте, як свідчить практика, розвинуті країни дедалі частіше закривають доступ до свого ринку через встановлення різних бар'єрів, чим створюють для країн зі «слабкою» економікою нерівні умови. Частково така політика пояснюється прагненням країн досягти позитивного сальдо торговельного балансу за будь-яку ціну і без належного врахування побічних результатів як для країн-партнерів, так і для власної економіки. У подальшому заходи щодо виснаження конкурентів і посилення власного монополізму призводитимуть до втрати стимулів підтримки високого рівня конкурентоспроможності [4, с.122].

Інтеграція України в світовий економічний простір, характерною особливістю якого є високий рівень конкуренції, обумовлює необхідність переходу від екстенсивної моделі вітчизняної економіки до інноваційної моделі розвитку господарювання, що, в свою чергу, визначається кількістю та структурою інвестицій, швидкістю та доцільністю їх вкладення.

Інноваційна діяльність є необхідною умовою конкурентоспроможності суб'єктів господарювання і, як наслідок, національної економіки. Але, водночас, в Україні вкрай несприятливі умови для здійснення інвестиційної діяльності, такі як: відсутність сформованої інноваційної інфраструктури, недосконалість законодавства, відсутність механізмів комерціалізації результатів завершених науково-технічних розробок та передачі їх до сфери виробництва. Тому для українських промислових підприємств існує проблема організації виробництва на основі формування інноваційного потенціалу та забезпечення його результативності.

Список використаних джерел

1. Ставська Ю. В. Стратегія формування та розвитку зовнішньоекономічного потенціалу підприємств АПК України // Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 5. С. 89-93. ЦКБ: <http://www.global-national.in.ua>.
2. Ткаченко Т. П., Шевчук Н. А., Гончарук І. В. Напрями оптимізації інвестиційної діяльності підприємств // Агросвіт. 2018. № 7. С. 45-48.
3. Тітенко З. М. До питання вивчення теоретичних основ конкурентоспроможності підприємств // Формування ринкових відносин в Україні. 2012. №3(1130). С. 156-159.

4. Сальдо В. В. Проблеми конкурентоспроможності національної економіки та перспективи вступу до СОТ // Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2007. Вип.3, Т. 2. С. 121-122.